

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37

Τ.Κ. – Πόλη : 151 80–ΜΑΡΟΥΣΙ

E-mail : gnk2@minedu.gov.gr

Τηλέφωνο : 210 344 3869

ΜΒ

Μαρούσι, 16-04-2026

Αρ. Πρωτ. 46057/ΥΣ

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: Βουλευτές κ. κ.
- (Όπως πίνακα αποδεκτών)
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση με αριθμ. πρωτ. 3900/16-3-2026»

Σε απάντηση του ανωτέρω Μέσου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. 5729/24-03-2026 έγγραφο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), ισχύουν τα εξής: «(...) Αναφορικά με την ερώτηση 2 και το σκέλος της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών επισημαίνεται ότι η ανάγκη για διασφάλιση ενός ασφαλούς ψηφιακού περιβάλλοντος για τους ανηλίκους έχει αναδειχθεί σε βασική προτεραιότητα της ευρωπαϊκής πολιτικής. Στις 14 Ιουλίου 2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τις υπό στοιχεία C/2025/5519 10.10.2025 Κατευθυντήριες Γραμμές της σχετικά με την προστασία των ανηλίκων στο πλαίσιο του νόμου για τις ψηφιακές υπηρεσίες (Digital Services Act), με στόχο να διασφαλίσει μια ασφαλή εμπειρία στο διαδίκτυο για τα παιδιά και τους νέους.¹ Η έγκριση των κατευθυντήριων γραμμών αποτελεί ορόσημο στις προσπάθειες της Επιτροπής να ενισχύσει την ασφάλεια των παιδιών και των νέων στο διαδίκτυο στο πλαίσιο του εν λόγω νόμου. Οι κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν έναν μη εξαντλητικό κατάλογο αναλογικών και κατάλληλων μέτρων για την προστασία των παιδιών από κινδύνους στο διαδίκτυο, όπως η σεξουαλική παρενόχληση ανηλίκων, το επιβλαβές περιεχόμενο, οι προβληματικές και εθιστικές συμπεριφορές, καθώς και ο διαδικτυακός εκφοβισμός και οι επιβλαβείς εμπορικές πρακτικές. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα ισχύουν για όλες τις διαδικτυακές πλατφόρμες στις οποίες έχουν πρόσβαση ανήλικοι. Αφορούν έκθεση σε ψηφιακά περιβάλλοντα ανεξάρτητα από το αν αυτά συνδέονται με την εκπαίδευση ή όχι. Οι βασικές συστάσεις περιλαμβάνουν τα εξής:

¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202505519

- Ρύθμιση των λογαριασμών των ανηλίκων ως ιδιωτικών εξ ορισμού, ώστε τα προσωπικά τους στοιχεία, τα δεδομένα και το περιεχόμενο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να παραμένουν κρυφά από όσους δεν έχουν σχέση μαζί τους, με σκοπό τη μείωση του κινδύνου ανεπιθύμητης επικοινωνίας από άγνωστους.

- Τροποποίηση των συστημάτων προτάσεων των πλατφορμών, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με επιβλαβές περιεχόμενο ή να παγιδευτούν σε ακατάλληλο περιεχόμενο, μεταξύ άλλων συμβουλευοντας τις πλατφόρμες να δίνουν προτεραιότητα στα ρητά μηνύματα των παιδιών έναντι των συμπεριφορικών μηνυμάτων, καθώς και ενδυναμώνοντάς τα ώστε να έχουν μεγαλύτερο έλεγχο των ροών τους.

- Να δοθεί στα παιδιά η δυνατότητα να αποκλείουν και να σιγούν οποιονδήποτε χρήστη και να διασφαλιστεί ότι δεν μπορούν να προστεθούν σε ομάδες χωρίς τη ρητή συγκατάθεσή τους, κάτι που θα μπορούσε να συμβάλει στην πρόληψη του διαδικτυακού εκφοβισμού.

- Απαγόρευση της λήψης ή της δημιουργίας στιγμιότυπων οθόνης από περιεχόμενο που δημοσιεύεται από ανηλίκους, προκειμένου να αποτραπεί η ανεπιθύμητη διανομή σεξουαλικού ή προσωπικού περιεχομένου και η σεξουαλική εκβίαση.

- Απενεργοποίηση εξ ορισμού λειτουργιών που συμβάλλουν στην υπερβολική χρήση, όπως οι «σειρές» επικοινωνίας, το εφήμερο περιεχόμενο, οι «επιβεβαιώσεις ανάγνωσης», η αυτόματη αναπαραγωγή ή οι ειδοποιήσεις push, καθώς και κατάργηση λειτουργιών σχεδιασμού που αποσκοπούν κυρίως στην προσέλκυση χρηστών και θέσπιση μέτρων προστασίας για τα chatbots τεχνητής νοημοσύνης που είναι ενσωματωμένα σε διαδικτυακές πλατφόρμες.

- Διασφάλιση ότι η έλλειψη εμπορικής παιδείας των παιδιών δεν γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης και ότι δεν εκτίθενται σε εμπορικές πρακτικές που ενδέχεται να είναι χειραγωγικές, να οδηγούν σε ανεπιθύμητες δαπάνες ή εθιστικές συμπεριφορές, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων εικονικών νομισμάτων ή «loot-boxes».

- Εισαγωγή μέτρων για τη βελτίωση των εργαλείων εποπτείας και αναφοράς, απαιτώντας άμεση ανατροφοδότηση, καθώς και ελάχιστες απαιτήσεις για τα εργαλεία γονικού ελέγχου.

- Οι κατευθυντήριες γραμμές συνιστούν επίσης τη χρήση αποτελεσματικών μεθόδων επαλήθευσης της ηλικίας, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ακριβείς, αξιόπιστες, ισχυρές, μη παρεμβατικές και χωρίς διακρίσεις. Συγκεκριμένα, οι κατευθυντήριες γραμμές συνιστούν μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας για τον περιορισμό της πρόσβασης σε περιεχόμενο για ενήλικες, όπως η πορνογραφία και τα τυχερά παιχνίδια, ή όταν οι εθνικοί κανόνες ορίζουν ελάχιστη ηλικία για την πρόσβαση σε ορισμένες υπηρεσίες, όπως συγκεκριμένες κατηγορίες υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης στο διαδίκτυο.

Όπως και ο νόμος DSA, οι κατευθυντήριες γραμμές υιοθετούν μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο [risk-based approach], αναγνωρίζοντας ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες ενδέχεται να ενέχουν διαφορετικούς τύπους κινδύνων για τους ανηλίκους, ανάλογα με τη φύση, το μέγεθος, τον σκοπό και τη βάση χρηστών τους. Οι κατευθυντήριες γραμμές κατοχυρώνουν μια προσέγγιση «ασφάλειας και προστασίας της ιδιωτικής ζωής εκ σχεδιασμού» και βασίζονται στα δικαιώματα των παιδιών. Οι πλατφόρμες πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα μέτρα που λαμβάνουν δεν περιορίζουν δυσανάλογα ή αδικαιολόγητα τα δικαιώματα των παιδιών.

Σε επίπεδο κεντρικής ευρωπαϊκής πολιτικής ιδιαίτερα σημαντικά είναι τα υπό στοιχεία (2022/C 469/04) Συμπεράσματα του Συμβουλίου ΕΕ με αντικείμενο την «Προστασία της Ευεξίας / Ευημερίας στο πλαίσιο της Ψηφιακής Εκπαίδευσης».² Καίτοι τα συμπεράσματα του

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52022XG1209%2801%29>

Συμβουλίου δεν αποτελούν, κατά κανόνα, νομικά δεσμευτικές πράξεις, λειτουργούν ως πολιτικές δεσμεύσεις και στρατηγικές κατευθύνσεις, καθορίζοντας την πολιτική ατζέντα και τις προτεραιότητες της ΕΕ. Αν και δεν μπορούν να δημιουργήσουν νομικά εκτελεστά δικαιώματα, μπορούν να έχουν σημαντικές νομικές συνέπειες, όπως η υποβολή αιτήματος για νομοθετικές προτάσεις ή ο καθορισμός κατευθυντήριων γραμμών για μελλοντική νομοθεσία. Υπ' αυτή την έννοια, τα εν λόγω Συμπεράσματα είναι ιδιαίτερα σημαντικά. Επισημαίνουμε, επιπρόσθετα, ότι δεν απαντώνται ικανές ποσοτικά και νομικά δεσμευτικές Οδηγίες, Κανονισμοί, Αποφάσεις ή Συστάσεις ΕΕ που να εγκύπτουν στο θέμα της προστασίας της υγείας (ψυχικής και σωματικής) των νέων ανθρώπων έναντι υπερβολικής έκθεσης σε ψηφιακές πλατφόρμες και περιβάλλοντα εντός και εκτός της εκπαίδευσης. Σταχυολογούμε τα σημαντικότερα για το υπό εξέταση θέμα σημεία των Συμπερασμάτων:

➤ Για τους σκοπούς των παρόντων συμπερασμάτων του Συμβουλίου, ως «ευημερία στην ψηφιακή εκπαίδευση» νοείται ένα αίσθημα σωματικής, γνωστικής, κοινωνικής και συναισθηματικής ικανοποίησης που δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα άτομα να συμμετέχουν θετικά σε όλα τα ψηφιακά μαθησιακά περιβάλλοντα, μεταξύ άλλων μέσω εργαλείων και μεθόδων ψηφιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και να μεγιστοποιούν τις δυνατότητες και την αυτοπραγμάτωσή τους, τα βοηθά δε να ενεργούν με ασφάλεια στο διαδίκτυο και στηρίζει την ενδυνάμωσή τους σε επιγραμμικά περιβάλλοντα. Τα παρόντα συμπεράσματα του Συμβουλίου επικεντρώνονται στην ψηφιακή ευημερία εντός και μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην πρωτοβάθμια, την κατώτερη και την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

➤ Η ενίσχυση της ευημερίας των εκπαιδευομένων στο πλαίσιο της ψηφιακής εκπαίδευσης αποτελεί αμφίδρομη διαδικασία. Τα ψηφιακά περιβάλλοντα μπορεί να συνοδεύονται από ορισμένες προκλήσεις, μεταξύ άλλων εντός του πλαισίου της ψηφιακής εκπαίδευσης, π.χ. κυβερνοεκφοβισμό, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την ευημερία, ιδίως εάν ορισμένες πλευρές των εν λόγω περιβαλλόντων δεν έχουν σχεδιαστεί ή αναπτυχθεί σωστά. Αντιθέτως, καλά σχεδιασμένα οικοσυστήματα ψηφιακής εκπαίδευσης που είναι αποτελεσματικά και συμπεριληπτικά μπορούν να προωθήσουν την ανάπτυξη της ευημερίας

➤ Η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών μπορεί να αποσπάσει χρόνο από άλλες δραστηριότητες που είναι επωφελείς για την υγεία, όπως η σωματική άσκηση ή ο ύπνος. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στο θέμα της ισορροπίας μεταξύ του χρόνου επί οθόνης και του χρόνου μακριά από την οθόνη, καθώς και στη διαχείριση του χρόνου των εκπαιδευομένων και να βελτιώσουν τις προοπτικές τους όσον αφορά την εκπαίδευση, τη ζωή και την εργασία

➤ [Στους κινδύνους] συμπεριλαμβάνεται ο εθισμός στο διαδίκτυο, ο υπερβολικός χρόνος επί οθόνης, οι διαταραχές που σχετίζονται με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και προβλήματα υγείας, όπως η καθιστική συμπεριφορά που οδηγεί σε παχυσαρκία

➤ (...) Οι κοινωνικές συγκρίσεις που προωθούνται στον κόσμο του διαδικτύου μπορούν να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην ψυχική υγεία και την αυτοεκτίμηση, ιδίως στην εφηβεία. Οι εκπαιδευτές που δραστηριοποιούνται σε ψηφιακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα πρέπει να γνωρίζουν αυτούς τους κινδύνους, να ευαισθητοποιούν σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις αυτών των φαινομένων και να τις αντιμετωπίζουν, καθώς και να προωθούν την ανάπτυξη δεξιοτήτων μεταξύ των εκπαιδευομένων για τη διαχείριση αυτών των ζητημάτων.

Το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις εθνικές περιστάσεις και την αρχή της επικουρικότητας:

- Να δώσουν έμφαση στην ενίσχυση της ευημερίας των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών κατά τον σχεδιασμό των εθνικών πολιτικών και στρατηγικών στον τομέα της ψηφιακής εκπαίδευσης

- Να προωθούν διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης που σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε να επιδρούν στην ευημερία των εκπαιδευομένων και, κατά περίπτωση, να ενθαρρύνουν τη στενή συνεργασία μεταξύ των οικοσυστημάτων ψηφιακής εκπαίδευσης και των επαγγελματιών και υπηρεσιών ψυχικής και ψυχοκοινωνικής υγείας·

- Να ενθαρρύνουν τις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης που βασίζονται σε μια μαθητοκεντρική προσέγγιση, π.χ. μέσω της ενσωμάτωσης προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών, της δεοντολογικής χρήσης της ΤΝ και των δεδομένων, με ιδιαίτερη έμφαση στην υποστήριξη της ευημερίας των μειονεκτούντων εκπαιδευομένων και όσων βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία και/ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και των χαρισματικών εκπαιδευομένων, και στην αντιμετώπιση του έμφυλου ψηφιακού χάσματος·

- Να προάγουν την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών σχετικά με την ανάγκη να εξασφαλίζεται καλή ισορροπία μεταξύ του χρόνου επί οθόνης και του χρόνου μακριά από την οθόνη και, όπου είναι δυνατόν, να στηρίζουν τα σχολεία για την ανάπτυξη κατάλληλης διαχείρισης του χρόνου όσον αφορά τις ψηφιακές και τις διά ζώσης δραστηριότητες διδασκαλίας και μάθησης.

Το δικαίωμα στην αποσύνδεση-Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2021 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με το δικαίωμα στην αποσύνδεση (2019/2181(INL))

Μολονότι το ως άνω Ψήφισμα του Ευρωκοινοβουλίου δεν αφορά αποκλειστικά τους εκπαιδευόμενους, τέμνεται με τον αναδυόμενο προβληματισμό σχετικά με το δικαίωμα στην αποστασιοποίηση από την συνεχή ψηφιακή εγρήγορση και τη λογική της αέναης διαθεσιμότητας των εργαζομένων, ασκούμενων και εκπαιδευομένων σε ψηφιακή εργασία [always-on culture]. Στο Σημείο 15 του Ψηφίσματος ορίζεται ρητά ότι οι ασκούμενοι και οι μαθητευόμενοι, εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής συναφών Οδηγιών του Συμβουλίου και του Ευρωκοινοβουλίου.³ Το Ψήφισμα λαμβάνει υπόψη ότι η ολοένα αυξανόμενη χρήση ψηφιακών εργαλείων για εργασιακούς σκοπούς έχει οδηγήσει σε μια νοοτροπία διαρκούς σύνδεσης (ever-connected), αδιάκοπης λειτουργίας (always on) ή μόνιμης εφημερίας (constantly on-call), η οποία μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα των εργαζομένων και στις δίκαιες συνθήκες εργασίας. Τηρουμένων των αναλογιών και των ιδιαιτεροτήτων, η ίδια λογική θα πρέπει να διέπει και το ισοζύγιο υποχρεώσεων – δικαιωμάτων των μαθητών/τριών σε σχέση με την εκτέλεση από μέρους τους εργασιών μέσω ψηφιακών εργαλείων.

Το θέμα της προστασίας έναντι της ψηφιακής εξάντλησης [digital burnout] τυγχάνει

³ Ενδεικτικά: Οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1). (5) Οδηγία 91/383/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1991, για τη συμπλήρωση των μέτρων που αποσκοπούν στο να προαγάγουν τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εργαζομένων με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου ή με σχέση πρόσκαιρης εργασίας (ΕΕ L 206 της 29.7.1991, σ. 19). (6) Οδηγία 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ L 299 της 18.11.2003, σ. 9). (7) Οδηγία (ΕΕ) 2019/1152 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για διαφανείς και προβλέψιμους όρους εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 186 της 11.7.2019, σ. 105). (8) Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου (ΕΕ L 188 της 12.7.2019, σ. 79).

νομοθετικής ρύθμισης (και) από εθνικές αρχές Κ-Μ ΕΕ.⁴

Στο πλαίσιο αυτό, και σε ευθυγράμμιση με τις ανωτέρω ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία των ανηλίκων στο ψηφιακό περιβάλλον, αναπτύσσονται και σε εθνικό επίπεδο εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ψηφιακής ευημερίας και της υπεύθυνης χρήσης των ψηφιακών μέσων από μαθητές/τριες και εκπαιδευτικούς. Ειδικότερα, το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) έχει αναλάβει την ενσωμάτωση των αρχών αυτών στα Προγράμματα Σπουδών, μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων και δράσεων.

Ως προς το σκέλος της ενημέρωσης των μαθητών/τριών αλλά και των εκπαιδευτικών για ζητήματα που αφορούν τη διάρκεια χρήσης οθονών, τα διαλείμματα από ψηφιακές συσκευές και την πρόληψη των φαινομένων ψηφιακής κόπωσης γενικότερα το ΙΕΠ έχει προχωρήσει στην εκπόνηση σχετικών ενοτήτων στα Προγράμματα Σπουδών. Πιο συγκεκριμένα:

1.1. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών «Εργαστήρια Δεξιοτήτων» έχουν αναρτηθεί Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων (ΠΚΔ) στο αποθετήριο του ΙΕΠ που σχετίζονται (α) με την πρόληψη και την υποστήριξη της ψυχικής και συναισθηματικής υγείας κατά τη χρήση του Διαδικτύου, με τις επιπτώσεις από τη μη ορθή χρήση του, καθώς και με τα χαρακτηριστικά του εθισμού στο Διαδίκτυο (Θεματική Ενότητα Ζω Καλύτερα- Ευ Ζην και υποθεματικές 1.Υγεία: Διατροφή- Αυτομέριμνα, Οδική Ασφάλεια και 2. Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία- Πρόληψη), και (β) με την ψηφιακή παιδεία και την ψηφιακή καλή συμπεριφορά (Ενότητα Δημιουργώ και Καινοτομώ- Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία, υποενότητα STEM- Ρομποτική). Τα ΠΚΔ αυτά τελούν υπό αναθεώρηση, ώστε να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες παιδαγωγικές προδιαγραφές, ενώ νέα ΠΚΔ εγκρίνονται και προστίθενται συνεχώς, στο πλαίσιο της σχετικής πρόσκλησης που απευθύνει το ΙΕΠ σε φορείς, οργανισμούς, ακαδημαϊκά/ερευνητικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στον χώρο της εκπαίδευσης. Στο Παράρτημα παρατίθενται ενδεικτικά παραδείγματα σχετικών ΠΚΔ.

1.2. Στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών Δράσεις Ενεργού Πολίτη δίνεται η δυνατότητα στις σχολικές μονάδες να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν δράσεις που σχετίζονται με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Σκοπός των δράσεων είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων και στάσεων που ενισχύουν τον ενεργό ρόλο του πολίτη, όπως κριτική σκέψη, συνεργασία και κοινωνική υπευθυνότητα, οι οποίες συμβάλλουν ενεργά στη δημιουργία μιας βιώσιμης κοινωνίας. Παράλληλα, δίνεται έμφαση σε κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες που αφορούν στην αλληλεγγύη, την ευγένεια, τη στήριξη, την ενσυναίσθηση, την υπεύθυνη λήψη αποφάσεων, την κοινωνική επίγνωση, τις δεξιότητες ανάπτυξης σχέσεων, την αυτεπίγνωση και την αυτορρύθμιση, την ευεξία και την ψυχική ανθεκτικότητα σε επίπεδο ατόμου και ομάδας και διευκολύνουν, μεταξύ άλλων και την ψυχοκοινωνική προσαρμογή παιδιών και εφήβων. Ενδεικτικά αναφέρουμε την προτεινόμενη Δράση «Όταν η χρήση γίνεται κατάχρηση» (Οδηγός Εκπαιδευτικού σ.209)

1.3. Στο πλαίσιο της επικαιροποίησης ή/και της εκ νέου εκπόνησης των Προγραμμάτων Σπουδών των γνωστικών αντικειμένων που διατρέχουν όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης για το μάθημα της Πληροφορικής γίνεται συγκεκριμένη αναφορά στην Ψηφιακή Πολιτιότητα (Digital Citizenship) που μεταξύ άλλων αφορά την καλλιεργημένη- πολιτισμένη, υπεύθυνη και ασφαλή χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών και γενικά του Διαδικτύου. Τα νέα προγράμματα σπουδών περιλαμβάνουν Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα που σχετίζονται μεταξύ άλλων με (α) την καλλιέργεια και τη διαχείριση της ψηφιακής ταυτότητας και της διαδικτυακής φήμης

⁴ <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/17816858251388812#bibr9-17816858251388812>

(Πληροφορική Λυκείου Πληροφορική Γυμνασίου), (β) την περιγραφή των δικαιωμάτων των χρηστών στο διαδίκτυο (αξίες και στάσεις ζωής που τηρούμε στο διαδίκτυο, διαμορφώνοντας το ψηφιακό περιβάλλον, (γ) τη σύνδεση θετικών και αρνητικών επιπτώσεων από την χρήση της τεχνολογίας σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής και προτεινόμενες λύσεις (Προσχολική Εκπαίδευση).

Επιπρόσθετα στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών για το μάθημα Πληροφορική και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στο Δημοτικό Σχολείο (ΦΕΚ, Τεύχος Β' 3022/08.05.2023) προωθείται ο ψηφιακός εγγραμματισμός και στοιχεία ψηφιακής πολιτεότητας από τις πρώτες τάξεις της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, αποσκοπώντας στη διάκριση των επιπτώσεων της υπερβολικής και μη σωστής χρήσης του διαδικτύου σε σχέση με τη σωματική υγεία (π.χ. εργονομία, ακατάλληλες διατροφικές συνήθειες, αφυδάτωση, μείωση φυσικής δραστηριότητας, πονοκέφαλοι, κούραση των ματιών). Επιπλέον, συνοψίζονται οι βασικές ψυχικές επιπτώσεις λόγω υπερβολικής χρήσης του διαδικτύου και οι κίνδυνοι ανάπτυξης συμπεριφορών εθισμού (π.χ. μελαγχολία, παραίτηση, βίαιες συμπεριφορές, εθισμός), με απώτερο στόχο την αναγνώριση της σημασίας κανόνων χρήσης και χρονικού περιορισμού κατά τη χρήση ψηφιακών συσκευών εν γένει. Παράλληλα, στο πρόσθετο ψηφιακό εγχειρίδιο Πληροφορικής της Α' Τάξης Γυμνασίου γίνεται αναφορά για τον Εθισμό στο Διαδίκτυο (σελ. 137).

1.4. Τέλος, αναφορικά με την επιρροή που ασκεί η Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση το ΙΕΠ έχει προχωρήσει σε σειρά ενεργειών και δράσεων για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και των μαθητών/τριών.

1.5. Αντίστοιχες με τις παραπάνω θεματικές προσφέρονται και μέσω των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων εντός και εκτός του ωρολογίου προγράμματος αντίστοιχα για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Με έγκριση των σχολικών μονάδων κάθε σχολικό έτος, βάσει συγκεκριμένων παιδαγωγικών προδιαγραφών του ΙΕΠ, υλοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις που υποβάλλονται από φορείς και απευθύνονται στο σύνολο του μαθητικού πληθυσμού της χώρας με αντικείμενο, εκτός των άλλων την προαγωγή του ψηφιακού εγγραμματισμού, την ασφαλή χρήση του διαδικτύου, την πρόληψη από συμπεριφορές με χαρακτηριστικά εθισμού κ.τ.λ.. Εγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα προηγούμενων σχολικών ετών, το υλικό των οποίων μπορεί να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο των σχολικών δραστηριοτήτων, έχουν αναρτηθεί και βρίσκονται στη διάθεση των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη δικτυακή εκπαιδευτική πύλη του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.).

Κατά γενική ομολογία, η χρήση ψηφιακών εκπαιδευτικών πλατφορμών σε συνάρτηση με τη ενημέρωση των μαθητών/τριών για τη λελογισμένη χρήση αυτών των εργαλείων παρουσιάζει σημαντικά πλεονεκτήματα που συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, καθώς προσφέρει άμεση και εύκολη πρόσβαση σε πλούσιο εκπαιδευτικό υλικό, δίνοντας στους/στις μαθητές/τριες τη δυνατότητα να μελετούν οποιαδήποτε στιγμή και από οποιοδήποτε μέρος. Πλατφόρμες, όπως η e-me και η eClass αποτελούν βασικά εργαλεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς υποστηρίζουν τη μάθηση, την επικοινωνία και τη συνεργασία μέσα από ένα ασφαλές και οργανωμένο ψηφιακό περιβάλλον. Μέσω αυτών, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναρτούν υλικό, να δημιουργούν ασκήσεις και να παρέχουν άμεση ανατροφοδότηση, ενώ οι μαθητές/τριες συμμετέχουν ενεργά με εργασίες και δραστηριότητες.

Επιπλέον, υπηρεσίες του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου, όπως τα ζωντανά ηλεκτρονικά μαθήματα, οι τηλεδιασκέψεις (Webex), τα εκπαιδευτικά ιστολόγια και οι πλατφόρμες

ασύγχρονης εκπαίδευσης, ενισχύουν τη διδασκαλία και επεκτείνουν το μάθημα πέρα από την τάξη. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμβολή τους στην υποστήριξη μαθητών/τριών που φοιτούν σε απομονωμένες περιοχές, όπως νησιά ή απομακρυσμένα χωριά, καθώς εξασφαλίζεται ισότιμη πρόσβαση στη γνώση και μειώνονται ενισχύοντας παράλληλα τη διαδραστικότητα μέσω πολυμέσων και συνεργατικών εργαλείων, γεγονός που καθιστά τη μάθηση πιο ενδιαφέρουσα και αποτελεσματική.».

Περαιτέρω, στην παρ. 9 του κεφ. Β της υπό στοιχεία Φ7/106631/Δ1/4-9-2025 εγκυκλίου του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. «Λειτουργία Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2025-2026» (ΑΔΑ: 6Γ4Τ46ΝΚΠΔ-ΠΗΘ) αναφέρεται:

«Οι μαθητές/τριες δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν εντός των σχολικών χώρων - κτιρίων και υπαίθριων χώρων -κινητό τηλέφωνο ή άλλη ηλεκτρονική συσκευή που διαθέτει σύστημα επεξεργασίας εικόνας και ήχου, για συνομιλία, βιντεοσκόπηση ή οποιαδήποτε άλλη χρήση. Στην παραπάνω απαγόρευση δεν εμπίπτει η χρήση ιατρικών εφαρμογών μέσω κινητού τηλεφώνου ή άλλων συσκευών, αποκλειστικά και μόνο κατόπιν σχετικής ιατρικής γνωμάτευσης.

Στην περίπτωση που διαπιστωθεί η ύπαρξη εκτός τσάντας τέτοιου είδους συσκευών, η συσκευή παραδίδεται στη διεύθυνση του σχολείου, επιστρέφεται μετά το πέρας των μαθημάτων και ενημερώνονται σχετικά οι γονείς/κηδεμόνες».

Επιπλέον, στην παρ. 4 του άρθρου 28 της υπό στοιχεία 102791/ΓΔ4/10-09-2024 Κ.Υ.Α. «Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στην έναρξη και λήξη του σχολικού και διδακτικού έτους, στις αργίες, στις διακοπές, στις εγγραφές, στις μετεγγραφές, στη φοίτηση, στις απουσίες, στα παιδαγωγικά μέτρα, στον χαρακτηρισμό της διαγωγής και στην οργάνωση των σχολικών μονάδων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» (Β' 5130), όπως ισχύει, ορίζεται:

«4. α) Στο πλαίσιο εφαρμογής όσων ορίζονται στην παρ. 1 απαγορεύεται εντός των σχολικών χώρων - κτιρίων και υπαίθριων χώρων η εμφανής κατοχή ή και η χρήση κινητού τηλεφώνου ή άλλης ηλεκτρονικής συσκευής ή παιχνιδιών που διαθέτουν σύστημα επεξεργασίας εικόνας και ήχου, για συνομιλία, βιντεοσκόπηση ή οποιαδήποτε άλλη χρήση από τους μαθητές/τριες. Στην παραπάνω απαγόρευση δεν εμπίπτει η χρήση ιατρικών εφαρμογών μέσω κινητού τηλεφώνου ή άλλων συσκευών, αποκλειστικά και μόνο κατόπιν σχετικής ιατρικής γνωμάτευσης. Οι εκπαιδευτικοί έχουν τα κινητά τηλέφωνα τους απενεργοποιημένα κατά τη διάρκεια του μαθήματος και δύνανται να τα χρησιμοποιούν στα διαλείμματα και μόνο εντός του γραφείου καθηγητών. Οι εκπαιδευτικοί δύνανται να χρησιμοποιούν τον προσωπικό ηλεκτρονικό εξοπλισμό τους, πέραν των διαθέσιμων από το σχολείο ηλεκτρονικών συσκευών, μόνο κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τηρώντας απαρέγκλιτα τους κανόνες ασφαλείας και τις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων των μαθητών/τριών/εκπαιδευτικών. Ο/Η Διευθυντής/ντρια και ο/η Υποδιευθυντής/ντρια δύνανται να κάνουν λελογισμένη χρήση των κινητών τηλεφώνων τους και πάντοτε σε σχέση με την εκπαιδευτική διαδικασία ή τη διοικητική οργάνωση της σχολικής μονάδας.

β) Ειδικότερα αν διαπιστωθεί ότι μαθητής/τρια κατέχει εμφανώς ή και χρησιμοποιεί το κινητό τηλέφωνό του/της, εντός σχολικών χώρων (κτιρίων και υπαίθριων χώρων), παρά την απαγόρευση της περ. α) της παρούσης, εφαρμόζονται τα παρακάτω:

Ο/Η εκπαιδευτικός ενημερώνει σχετικά τον Διευθυντή/ντρια της σχολικής μονάδας ο οποίος εφαρμόζει το παιδαγωγικό μέτρο της αποβολής από τα μαθήματα μία (1) ημέρα, ενημερώνοντας για αυτό τους γονείς/κηδεμόνες/ασκούντα-ούσα την επιμέλεια του/της μαθητή/τριας για τη συμπεριφορά του/της, ζητώντας τους είτε να προσέλθουν άμεσα στο σχολείο και να τον/την παραλάβουν είτε να συγκατατεθούν εγγράφως με οποιονδήποτε

πρόσφορο τρόπο για την αποχώρησή του/της από το σχολείο. Επιπροσθέτως, αν διαπιστωθεί από εκπαιδευτικό ότι ο/η μαθητής/τρια κατά τη διάρκεια του μαθήματος ή κατά τη διάρκεια του διαλείμματος ή κατά τη διάρκεια της προσέλευσης ή αποχώρησης μαγνητοφωνεί ή φωτογραφίζει ή βιντεοσκοπεί εκπαιδευτικούς ή συμμαθητές/τριες του/της, τότε γνωστοποιεί το γεγονός αυτό στον/στη Διευθυντή/ντρια της σχολικής μονάδας, ο/η οποίος/α ζητά από τον/τη μαθητή/τρια να απενεργοποιήσει και παραδώσει το τηλέφωνό του/της, καλώντας να προσέλθουν στο σχολείο οι γονείς/κηδεμόνες/ασκούνται-ούσα την επιμέλεια του/της των εμπλεκόμενων μαθητών/τριων, προκειμένου να λάβουν γνώση του περιστατικού. Παράλληλα, ο/η Διευθυντής/ντρια οφείλει να αξιολογήσει παιδαγωγικά το περιστατικό και ανάλογα με τη βαρύτητά του και συνεκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις τέλεσης του περιστατικού, ιδίως την παραβίαση προσωπικών δεδομένων, εφόσον κρίνει ότι η συμπεριφορά δεν είναι ιδιαίτερος αποκλίνουσα επιβάλλει το παιδαγωγικό μέτρο της αποβολής από τα μαθήματα μέχρι τρεις (3) μέρες. Εφόσον κριθεί εκ μέρους του/της Διευθυντή/ντριας ότι η συμπεριφορά του/της μαθητή/τριας είναι ιδιαίτερος αποκλίνουσα, τότε το παραπέμπει στον Σύλλογο Διδασκόντων προκειμένου ο τελευταίος συνεκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις τέλεσης του περιστατικού, ιδίως την παραβίαση προσωπικών δεδομένων, να επιληφθεί και να επιβάλει το παιδαγωγικό μέτρο της αποβολής από τα μαθήματα μέχρι πέντε (5) ημέρες. Στην περίπτωση που η φωτογράφιση/βιντεοσκόπηση αφορά ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, επιλαμβάνεται ο Σύλλογος Διδασκόντων και υποχρεούται να εφαρμόσει το παιδαγωγικό μέτρο της αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος.».

Επισημαίνεται ότι για την ενίσχυση της φοίτησης και την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των μαθητών/τριών ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 3699/2008 «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» (Α' 199), όπως ισχύει, σύμφωνα με την οποία μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού που ανήκουν στους κλάδους ΠΕ23 Ψυχολόγων και ΠΕ30 Κοινωνικών Λειτουργών, μπορούν να ασκούν καθήκοντα σε συγκεκριμένες μονάδες γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, εφόσον συντρέχουν ιδιαίτερες ανάγκες στήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ή κρίνεται απαραίτητη η υλοποίηση προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής και συναισθηματικής στήριξης μαθητών/τριών.

Στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση και ενδυνάμωση της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης και ανθεκτικότητας των μαθητών μέσω του θεσμού ψυχολόγου και του κοινωνικού λειτουργού, σχολικά έτη 2023-2026», εκδόθηκε η υπό στοιχεία 97442/ΓΔ4/30-08-2024 Υ.Α. «Ειδικότερα καθήκοντα και αρμοδιότητες των κλάδων ΠΕ23 Ψυχολόγων και ΠΕ30 Κοινωνικών Λειτουργών για τα σχολικά έτη 2024-2025 και 2025-2026 στο πλαίσιο της πράξης «Ενίσχυση και ενδυνάμωση της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης και ανθεκτικότητας των μαθητών μέσω του θεσμού ψυχολόγου και του κοινωνικού λειτουργού, σχολικά έτη 2023-2026» (Β'5003).

Με την υπό στοιχεία 145616/ΓΔ4/11-11-2025 Υ.Α. «Καθορισμός ομάδων σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής Εκπαίδευσης στις οποίες ασκούν καθήκοντα μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) του κλάδου ΠΕ23-Ψυχολόγων και του κλάδου ΠΕ30 – Κοινωνικών Λειτουργών για το σχολικό έτος 2025-2026» (Β'6093), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 5918/ΓΔ4/19-01-2026 Υ.Α. (Β' 244), καθορίζονται οι ομάδες σχολικών μονάδων Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στις οποίες ασκούν καθήκοντα μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού(Ε.Ε.Π.) του κλάδου ΠΕ23 - Ψυχολόγων και του κλάδου ΠΕ30 - Κοινωνικών Λειτουργών, για το σχολικό έτος 2025-2026.

Τέλος, σας επισυνάπτουμε το υπ' αριθμ. πρωτ. 1111/19-03-2026 έγγραφο του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων – ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», το οποίο περιλαμβάνει αναλυτικά στοιχεία για τις ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες που χρησιμοποιούνται στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Συνημμένα: οκτώ (08) σελίδες

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακού Γραμματέα

Πίνακας Αποδεκτών

Μπάρκας Κώστας

Τσαπανίδου Πόπη

Βέττα Καλλιόπη

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ρένα

Κοντοτόλη Μαρίνα

Μαμουλάκης Χάρης

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παπαηλιού Γιώργος

Παναγιωτόπουλος Αντρέας

Ψυχογιός Γιώργος